

Aluesuunnittelu/ Heini Peltonen

Lentorata Oy/ Siru Anita Koski

Lausunto Lentoradan yleissuunnitelmasta; Helsinki, Vantaa, Tuusula ja Kerava

Lentorata Oy on laatinut ratalain (110/2007) mukaisen Lentoradan yleissuunnitelma; Helsinki, Vantaa, Tuusula ja Kerava. Lentorata Oy ja pyytää maakunnan liittoa lausunnossaan toteamaan maakuntakaavan mukaisuuden ja listaamaan yleissuunnitelman käsittämällä alueella vahvistetut tai hyväksytyt oikeusvaikutteiset maakuntakaavat.

Lausunto pyydetään toimittamaan Lentorata Oy:lle 25.6.2026 mennessä osoitteella toimisto@lentorata.fi (Lentorata Oy/ Lentäjäntie 3, 01530 Vantaa). Kaikki aineisto pyydetään toimittamaan ensisijaisesti sähköisesti ja mahdollisuuksien mukaan PDF-A-formaatissa.

Asian tausta

Lentorata on uusi ratayhteys, joka erkanee pääradasta Pasilan aseman pohjoispuolella ja liittyy siihen Keravalla, Savion aseman pohjoispuolella. Lentoradan kokonaispituus on noin 25 kilometriä, josta noin yksi kilometri on kaksiraiteista avorataa ja noin 24 kilometriä kulkee kahdessa erillisessä ratatunnelissa. Radalla on tunneliasema Helsinki-Vantaan lentoasemalla, nykyisen Kehäradan aseman luoteispuolella.

Lentorata toisi vaihdottomat yhteydet maakunnista lentoasemalle ja vapauttaisi merkittävästi kapasiteettia Pääradalla Kerava-Pasila välille lähiliikenteen ja tavaraliikenteen käyttöön. Lentorata mahdollistaa myös nykyistä nopeamman lähijunayhteyden lentoasemalle, parantaen saavutettavuutta erityisesti muualta Helsingin seudulta.

Lentoradan suunnittelualuetta koskee Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, joka on osa Uusimaa-kaava 2050-kokonaisuutta. Uusimaa-kaavan kokonaisuuteen kuuluvat kolme vaihemaakuntakaavaa ovat saaneet lainvoiman 13.3.2023 korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä. Suunnitelma alueella on voimassa myös neljännen vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisu. Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava kattaa koko Uudenmaan, lukuun ottamatta Östersundomin aluetta. Maakuntakaava on muuten kumottu, mutta voimaan jäi maakuntavaltuuston päätöksellä kaavan tuulivoimaratkaisu:

neljä tuulivoiman tuotantoon soveltuvaa aluetta Porvoossa, Loviisassa ja Lapinjärvellä sekä paikallista tuulivoimaa koskeva suunnittelusuositus.

Maakuntahallitus on antanut lausunnon Lentoradan YVA-selostuksesta 11.12.2023. ELY on antanut arviointimenettelystä yhteisviranomaisen perustellun päätelmän 23.2.2024. YVA-menettelyssä tarkasteltavat vaihtoehdot ovat olleet voimassa olevan Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan mukaisia.

Lentoradan yleissuunnitelman laatimisen aloittamisesta kuulutettiin Liikenne- ja viestintäviraston toimesta 13.3.2024. Yleissuunnitelman laadinnan aikana tutkittiin esiselvityksessä esitetyille Päärataan liittymiselle vaihtoehtoisia ratkaisuja. Näiden vaihtoehtojen joukosta valikoitui ns. uusi linjaus, joka kääntyi jo aiemmin Tuusulan alueelta Vantaan puolelle ja liittyi pääraataan suoraan etelästä. Uusi linjaus poikkesi maakuntakaavan ohjeellisesta linjauksesta eikä se ole ollut mukana YVA-arvioinnista.

Lentorata Oy pyysi Uudenmaan liitolta lausuntoa 23.6.2025 siitä, onko Lentoradan uusi linjaus maakuntakaavan vastainen. Maakuntahallituksen päätöksen 25.8.2025 mukaisesti Lentoradan uusi linjaus ei ole maakuntakaavan vastainen.

Lupa- ja valvontavirasto on antanut ajantasaistetun perustellun päätelmän Lentoradasta Helsinki, Vantaa, Tuusula ja Kerava 20.3.2026. Päätelmän mukaan Uudenmaan liitto on todennut, että Lentoradan uusi linjaus on maakuntakaavan mukainen ja edistää olemassa olevan alue- ja yhdyskuntarakenteen kasvua. Radan rakentaminen ei luo uusia maakunnallisesti merkittäviä este- tai häiriövaikutuksia maankäytölle radan maanpäällisen osuuden sijoituessa lähes kokonaan samaan ratakäytävään pääradan kanssa ja uuden linjauksen sijoituessa lähes kokonaan tunneliin.

Lentoradan uusi linjaus on esitetty parhaillaan laadittavan VISIO-vaihemaakuntakaavan luonnoksessa radan suunnitteluaineiston pohjalta liikennetunneli ja pääratamerkinnöillä.

Lausunto

Lentoradan yleissuunnitelman käsittämää aluetta koskee Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, joka on osa Uusimaa-kaava 2050-kokonaisuutta. Uusimaa-kaavan kokonaisuuteen kuuluvat kolme vaihemaakuntakaavaa ovat saaneet lainvoiman 13.3.2023 korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä. Suunnitelman alueella on voimassa myös neljännen vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisu.

Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa Lentorata on osoitettu merkinnällä ”Liikennetunnelin ohjeellinen linjaus”. Alueelle kohdistuu myös muita maakuntakaavamerkintöjä määräyksineen, ja sitä koskevat myös maakuntakaavan yleiset suunnittelumääräykset.

Lentoradan maakuntakaavamerkinnän ”Liikennetunnelin ohjeellinen linjaus” kuvauksessa todetaan, että ”Katkoviivamerkinnällä osoitetaan liikennetunnelin ohjeellinen linjaus silloin, kun tunnelin tarkka sijainti on

ratkaisematta.” Kaavamerkintää koskee seuraava kaavamääräys:
 ”Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota seudullisiin ulkoilu-, virkistys- ja viheryhteystarpeisiin, luonnonsuojeluun, kulttuuriympäristöön ja kulttuuriperintöön, maisemaan, pohja- ja pintavesien suojeluun sekä lajiston liikkumiseen. Lisäksi on pyrittävä minimoimaan liikenteestä aiheutuvia melu-, värinä- ja päästöhaittoja” ja ”ohjeellinen liikennetunneli on toteutettava maanalaisena ratana.”

Uudenmaan liiton mukaan Lentoradan yleissuunnitelma; Helsinki, Vantaa, Tuusula ja Kerava vastaa maakuntakaavatasolla yleissuunnitelmavaiheen ns. uutta Lentoradan linjausta, josta maakuntahallitus on antanut lausunnon 25.8.2025. Hallituksen päätöksen mukaisesti Lentoradan osalta uusi linjaus ei ole maakuntakaavan vastainen. Myös ehdotettu uusi linjaus toteuttaisi lentorataan liittyvät maakuntakaavaan tavoitteet eikä olisi ristiriidassa maakuntakaavassa osoitetun valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävän muun sisällön kanssa. Lentoradan ehdotettua uutta linjausta voi pitää hyväksyttävänä eroavaisuutena maakuntakaavassa osoitetusta linjauksesta ja sen toteuttamisen edellytykset on mahdollista tutkia yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä kuntakaavoituksen ja muiden suunnittelu- ja lupamenettelyjen yhteydessä.

Väliltä Pasila-lentoasema Uudenmaan liitto pitää Lentoradan yleissuunnitelmaa; Helsinki, Vantaa, Tuusula ja Kerava maakuntakaavan mukaisena.

Ratalain 12 §:n mukaan yleissuunnitelmassa on muun aineiston lisäksi tehtävä arvio rautatiealueen ja rautatieliikenteen vaikutuksista, kuten vaikutukset tie- ja liikenneoloihin, liikenneturvallisuuteen, maankäyttöön, kiinteistörakenteeseen ja ympäristöön sekä ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Suunnitelmassa on lisäksi esitettävä mahdollisuudet haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi.

Lentoradan yleissuunnitelman selostuksen mukaan Lentorata parantaa Helsinki-Vantaan lentoaseman valtakunnallista saavutettavuutta, kun lentoasemalle syntyy suora junayhteys pääradalta ja Lahden oikoradalta. Rataverkon välityskyky kasvaa, kun kaukojunien ja nopeiden lähijunien käytössä olevien raiteiden määrä Pasilan ja Keravan välillä kasvaa kahdesta neljään.

Lisäkapasiteetti mahdollistaa junamäärien merkittävän kasvattamisen nykyisestä. Lentorata mahdollistaa suorat junavuorot Lahden ja Riihimäen suunnista Helsinki Vantaan lentoasemalle. Lentoasemalle voidaan tällöin järjestää vaihdottomia junayhteyksiä monista maakuntakeskuksista. Lentorata mahdollistaa myös nykyistä Kehärataa lyhyemmät matka-ajat Helsingin keskustasta lentoasemalle.

Lentoradan yleissuunnitelma on hyvin linjassa Uusimaa-kaava 2050:n tavoitteiden kanssa erityisesti liikennejärjestelmän kehittämistä koskevien tavoitteiden osalta. Kaavan tavoitteissa korostuvat kestävä liikunnan edistäminen, saavutettavuus sekä kansainvälisten yhteyksien vahvistaminen. Lentorata edistää näitä tavoitteita parantamalla

merkittävästi raideliikenteen kapasiteettia ja sujuvuutta sekä vahvistamalla Helsinki–Vantaan lentoaseman kytkeytymistä valtakunnalliseen ja kansainväliseen liikenneverkkoon. Lentorata on yleissuunnitelmassa myös suunnittelumääräysten mukaisesti tunnelissa.

Lentorata on edellytys Itäradan toteuttamiselle. Itäradan suunnittelun osalta on julkaistu kuulutus ratalain (110/2007) mukaisesti yleissuunnitelman aloittamisesta. Itärata Oy aloittaa yleissuunnitelman laatimisen ja siihen liittyvät tutkimukset huhtikuusta 2026 alkaen ja on valinnut jatkosuunnitteluun etenevän ratalinjauksen. Itärata Oy:n valitsema linjaus erkanee Lentoradan ns. uudelta linjaukselta ja kulkee tunnelissa lähes koko Sipoon alitse.

Lentoradan yleissuunnitelma; Helsinki, Vantaa, Tuusula ja Kerava on välillä Pasila - lentoasema maakuntakaavan mukainen ja välillä lentoasema - päärata suunnitelma ei ole maakuntakaavan vastainen.

Mari Siivola
Aluesuunnittelujohtaja